

Prat gremo!

oglejte jo, pogledjte, našo Marijco! Taka je, kakor bi jo naslikal. Majheno večja je vže, kakor bokal, a nese se tako, kakor bi bila vže Bog védi kako deklè. Danes pa se še posebno zaveda svojega stanú. In kako tudi ne?

Kdaj so jej vže pravili mati, da pojde prat na današnji dan, če bode rada ubogala?

In zdaj je prišel tisti sopraznik, ob katerem imajo navado pranje napraviti.

— Mati! kdaj bo vže sv. Ana? popraševala je toliko dnij poprej in tolikrat.

— Tisti dan po sv. Jakobu, nagajajo jej.

— Kdaj pa bode sv. Jakob?

— Kadar bo očetov god.

— Kdaj pa bo očetov god?

— Kadar bo vse požeto na polji.

— Kdaj pa bo to?

— Kadar bo vse snopovje v kozolci.

Marijci se obrazek čudno nagromadi. Le samó še jedenkrat tak nagajiv odgovor — in Marijci bi se bile valile po licih solzé, kakor lešniki debele. Teh pa mati ni hotela. Zato reče:

— Ne bodi huda, Marijca, še štirinajst dnij potrpi in sv. Ana bode tukaj.

Zdaj se Marijca potolaži. Vender jej ni nič prav ljubó, da bode morala čakati štirinajst dnij.

— Mati, pokažite mi v pratiki, kod je sv. Ana?

— Le sama jo dobodi, če si kaj modra.

Takój zleze Marijca na stolček, s stolčka na klop, s klopi na mizo in stoječ na mizi sname z velikim trudom pratiko, ki je tičala za razpelom v kotu.

— Brati Marijca kaj pa da še ni znala.

— No, vidiš, tukaj-le smo danes; zdaj pa lahko uganeš, kod je sv. Ana?

Marijca malo nezaupno pogleda materi v obraz.

Ni jej hotelo v glavico, kako bi mogla to vedeti?

— No, bom ti pomagala. Koliko dnij je še do sv. Ane? . . . Saj sem ti prej povedala.

— Ahà! štirinajst dnij.

— No, zdaj pa lahko veš, kdaj bode sv. Ana?

In res! Z velikim trudom in s pomočjo materino zalotí naposled v pratiki sv. Ano.

In zdaj je hodila Marijca vsaki dan in še po večkrat na dan gledat na pratiko.

Naposled pride zaželjeni sópraznik.

Marijca vstane takój, kakor hitro je mati vstala. Povedati moramo, da je naša Marijca časih jako rada dolgo ležala. Če je zdaj kaj boljše pridna, za to ne vemo?

Mati zbira umazano perilo in je meče v veliki škaf, ki ga zalije z lugom. Zna se, da je morala Marijca biti pri vsakem delu materinem in dostikrat bi bila rada kaj prijela, a sama ni vedela kakó?

Mati pa se je na tihem smijala.

— Mati, to-lè bom jaz, kaj nè?

Tako sladko in ljubo pogleda Marijca mater pri tem vprašanji, da jej mati ne more ostati dolžna odgovora.

— Boš pa, no!

Ali to je bilo samo jedenkrat. In ker še takrat Marijca ni prav naredila, prišla je nevihta nad delaželjno hčerko.

— Pojdi stran! Nisi za drugo, kakor za nápotje!

Kdo bi popisal žalost Marijčino! Tako dobro voljo je imela, a zdaj tako hudo besedo od matere!

V izbo otide in tam v kotičku za durmi tako milo joka.

Sestrica pride v izbo.

— Marijca, kaj jočeš?

Ali Marijca še bolje joče.

— No, le nikar ne jokaj! Bom jaz mater prosila, da ne bode več huda.

In sestrica pelje sestrico v vežo do matere.

— No, Marijca, le nikar ne jokaj! Popóludne pojdeš pa z Mano na vodo, nagovori jo mati.

Zdaj je bilo vse dobro. Le parkrat je še zaihtela — in zopet je bila stara Marijca.

Žganjčki opóludne so bili tako zabeljeni, da je bilo kaj!

— Marijca, le dobro se najéj, da ne boš opešala popóludne, prigovarja starejša sestra.

In Marijca je še bolje hitela pobirati žganjčke iz sklede. Kar svetile so se jej usta same mastice. —

— Alò, zdaj pa le!

Takrat bi bili morali videti našo Marijco. Krilce si je prepasala do kolenčkov, rokavce zavihala do komolčkov in robec na glavi si je zavezala na „štruco.“ Oberoč popade za ušesi svojega škafka, ki je bil vže napolnen s perilom.

— Oj, kakó si močna, Marijca, kar sama, pa poln škaf perila!

Tako jo hvalite sestrici. Ona pa se drži modro, kakor bi jej nič ne bilo do besedij sestrih, posadi si sama škafek na glavo, materi pa reče nekako ukazujoče:

— Mati, dajte mi v roko moj perilnik.

Seveda so se vsi smijali v veži, le Marijca je bila resna, kakor gospod učitelj v šoli.

Ko je dvignila škafek na glavo, takrat sta se jej pač nožici malo pomešali, a opoludanj žganjčki so jo obdržali po konci.

— Mana, brž pojta, jaz vže grem!

— Koj, koj, Marijca, le kar pojdi, prideva precej za tebój.

In Marijca moško odkoraka iz veže s škafkom na glavi in perilnikom v roci.

— Marijca, svitek si pozabila, svitek! kliče sestra Franica za njo.

Nekako nerada je slišala mala perica ta glas. Vender se obrne z vsem životom in odgovori:

— No, ga pa daj, Franica!

In Franica jej dvigne škafek ter podloži svitek.

— Lej, lej, kaj zdaj laže nesem, odreže se Marijca in stopa po cesti.

Parkrat tudi postojí na cesti in se ozre na okrog, ako jo kdo vidi? Da na pragu vsi domači za njo gledajo, mislila si je vže takó. A rada bi bila videla, da bi jo še vsaj sosedovi videli, če drugi ne.

Sosedova Lenčica je vže stala na pragu in nekako zavidno gledala po svojej vrstnici. Sreča jo tudi sosedova mati.

— No, Marijca, kam pa?

— Prat gremo, odreže se moško perica.

S ceste drži pot po klanci do vode.

Nekaterikrat je mórala trdo prijeti za škaf, da jej ni zdrčal na tla. Ta klanec, ko se mora človek vedno loviti, da ne pade, kakor je dolg in širok! In ti radovedni ljudje, ki zijajo človeka, da bi ga kmalu uróčili. No, še tega se manjka! Mali psiček je pritekkel za njo in zdaj laja in se suče okrog Marijčinih nog, da je strah! Ali mi greš izpod nog, škelec? — Nič ne pomaga. Kaj more škelec zato, če se veseli svoje mladosti?

Pri vodi smo. — Punf! zaletí se škelec v vodo. Voda se vznemiri, posamične kapljice odleté na bosopete noge Marijčine. Perica se streše. Mislila je Bog vé kaj, morda celó na povodnjega moža, ki ga še ni ne! In vse to se je zgodilo v ravno tistem trenutku, ko je Marijca škaf snemala z glave. Kdo bi se potlej čudil, če ni tako postavila škafa na tla, kakor ga je mislila postaviti. Kdo bi jej zameril, Marijci našej, če je tisti trenotek, ko je škelec naredil svoj „punf“ v vodo, ona naredila svoj „čof“ na tla. Saj je ni nihče videl takrat. Vsaj ona si je tako mislila. Mana bi jo bila utegnila videti, a menda je vže ni, ker nič ne reče. Samó smeje se; smijala se je pa tako še poprej, ko je Marijca šla iz dóma.

In škaf je še cel — kar je še največ. Če tudi malo „teče“, nič ne dé; da se le ni razsul. —

Zdaj stopi Marijca v strugo.

— U-u-uh! zavpije in stopi nazaj. Voda je mrzla. Ujunači se še jedenkrat. Vže gre, vže!

A ta perilnik! Saj je Marijca vedela vže naprej, da bo prevelik za-njó!

— Saj ne morem na tem-le, zagodrnja jezno in vrže perilnik na stran. Sestrici pa se smejeti na tihem.

Stopi brez perilnika na „ploh.“ Zdaj pa bo! Le pogledjte jo, našo malo perico! Kako jej gre pranje od rok! In kako je močna v rokah! Zdaj pomoči Tončkovo srajčico malo v vodo in zopet dvigne k višku, da leté kaplje na ploho kakor kap izpod strehe. Na to udari z vso silo po plohu in nogah svojih, da je daleč odmevalo, njo v nožice tudi malo zasklélo. Potlej pritisne in ožmè z desnico srajčico, z levico pa sprime krilce, da jej ne nagaja pri udrihanji po trdem plohu. —

Dolga je, dolga! Marijca se je vže naveličala. Trudna je bila. Vender ni rekla ni bev ni mev svojima sestricama. Le ko pride čas ovijanja, takrat pomoli Marijca Mani srajčico, češ:

— Na, če češ!

Dobrovoljno smijoč se prime Mana srajčico na jednom konci, Marijca pa na drugem.

In glej kleka! Ko Mana ovija in nateguje — na krat se znajde Marijca v vodi.

Tako močna je vže bila, da je držala nekaj časa. Tako možka pa tudi, da ni hotela izpustiti, ko ni mogla več držati.

In tako jej je nogi izpodneslo, roki ste omahnili, Marijca pa se je valila oblečena po vodi.

Mana se je nasmehnila, ker je vedela, da ravno tako hudo ne bode. Vender stopi hitro v vodo (segala je komaj do kolen), zagradi sestrico za pleča in jo postavi na suho.

Precej se je Marijca prestrašila. V začetku ni mogla priti do sape in joka. Sestri ste se jej smijali, ko je tako stala na suhem, mokra kakor dež. In vrhu še ti čudni obrazi, ki jih je rezala! A ko Marijca vidi, da se sestrici smejeti, zdržati se tudi ona ni mogla. Smijale so se vse tri, kakor bi orehe stresal.

Solnce je dobro grelo hrbtove pericam. Zato se je tudi Marijca kmalu posušila. In takó še materi ne bode treba nič vedeti, kaj se je zgodilo.

Vender mala perica ni imela več take srčnosti do pranja. Sestri ste jej morale pomagati.

Solnce se je vže tako ponižalo. Gnati bode treba. Čuje se vže od daleč mukanje govedi iz hleva.

Še v škafe naložé perice oprano obleko in — hajdi zopet domóv.

Marijca nese zopet svoj škafec na glavi; vender ne tako možko kakor poprej. Kadar se spomni „štrbunka“ v vodo, zardé se še bolje njena vže itak rdeča lica. Sestrici pa ste tako nagajivi.

— Marijca, ali je bila voda kaj zeló mrzla?

— Bodi no vže tiho! odgovarja nevoljno Marijca.

— Jaz bom pa materi povedala, nagaja jej Nežica.

— Le povej, če češ! Bom pa še jaz.

— Kaj pa boš ti povedala, Marijca? Saj nič ne veš o meni!

— Boš vže videla, kaj vem. Ali ti ni zadnjič volé ušel v sosedovo deteljo, pa ga nisi zavrnila?

Zdaj Nežica obmolí.

— No, za Nežico sem vže dobra, da ne bo povedala materi, mislila si je Marijca. Ali ta Mana, ta ne govori nič, samo smeje se. O ko bi le Mana ne povedala!

Zdaj se približajo vrhu klanca, koder drži bližnjica po stopnicah do hiše. Mana in Nežica si izvolite bližnjico. Marijca pa je v silnej zadregi. Rada bi tudi ona umerila isto pot, a — skoro si ne upa. Kaj ko bi ona pála?

Vender jo ureže za sestricama. Ti dve ste vže na vrhu prstenih stopnic, Marijca postavi še le prvo nogo na stopnico. Pač, bo! Počasi gre, a vže gre! . . .

A glej vrabca! Ko stopi na zadnjo stopnico, omahne glava, škafa — ni več. Po stopnicah se kotaljá kakor sodček in meče iz sebe perilo kakor stroj. Marijca pa gleda žalostno za svojim škafčkom vrhu stopnic, ozirajoč se zdaj za škafom,

kaj bode z njim, zdaj proti vežnim durim, koder se smejeti nagajivi sestrici in jezi nevoljna mati . . .

I, kaj je bilo potlej? Nežica je morala iti po škafek in po bregu raztrešeno perilce, Mana je morala s tem perilcem še jedenkrat na vodo poplakovat, Marijca pa je sestricama korenček strgala.

P. B.

Radovedni otrok.

Malada mati je v nedeljo popoldne za mizo sedela in čitala na knjigo; njen sinček pa je splezal na klop, gledal jej čez ramo v knjigo in vprašal: „Mati, kaj delate?“

Mati odgovori: „Čitam na knjigo.“

„Kdo vam pa dá knjigo?“

„Pri knjigarji jo kupim.“

„Kje jo pa dobi knjigar?“

„Iz tiskarne.“

„In kdo jo dá tiskarni?“

„Založnik jo dá ondù natisniti.“

„In kje jo dobi založnik?“

„Založniku jo napiše pisatelj.“

„Kdo pa je pisatelj?“

„Pisatelj se imenuje človek, ki piše knjige.“

„Ali vse knjige jeden sam človek piše?“

„Nè, to bi ne bilo mogoče; pisateljev je mnogo.“

„Koliko pa jih je, mati?“

„Dete ljubo, tega pa jaz ne vem.“ —

Sinček počene na klop in se nasloni na mizo, a kmalu zopet vpraša:

„Mati, kaj pa je vse v knjigah?“

„V knjigah je popisano vse, kar ljudje vedó o Bogu, angeljih in ljudéh; o zvezdah, zemlji, živalih, cveticah in še mnogo mnogo drugih stvari.“

„Ali pisatelji vse to iz glave vedó?“

„To se zna, da morajo vedeti.“

„Kako pa pisatelji vse to vedó?“

„Ker so se naučili.“

„Od koga pa so se vse to naučili?“

„Od učiteljev.“

Sineček tiho ponoví: „od učiteljev,“ in po tem zopet dalje vpraša:

„Od koga pa so se učitelji vse to naučili?“

„Oj ti norček, česa me vsega ne vprašáš! Učitelji so se vse to naučili iz knjig.“

„Iz drugih knjig?“

„Dà, iz starejših knjig, ki so bile poprej napisane.“